

**Næringsutvikling med ny regjering,
tillegg til**

Landbruk - mer enn landbruk

Landbruks- og matdepartementets strategi for næringsutvikling

Februar 2006

LANDBRUKS- OG MATDEPARTEMENTET

Målene for landbrukspolitikken er fastlagt ved Stortingets behandling av St.meld. nr. 19 (1999-2000) "Om norsk landbruk og matproduksjon". Innenfor denne rammen vises det til Soria Moria- erklæringen, der det blant annet slås fast at Regjeringen vil arbeide for å:

- Opprettholde et levende landbruk over hele landet
- Sikre et landbruk med variert bruksstruktur over hele landet
- prioritere bønder som henter en vesentlig del av sysselsetting og inntekt fra gården

Dette er mitt utgangspunkt for den videre satsingen på landbruksrelatert næringsutvikling. Den nasjonale strategien for næringsutvikling, "Landbruk - mer enn landbruk" gir stort rom for prioriteringer og målrettet satsing, og jeg ser det ikke som hensiktsmessig å gjøre vesentlige endringer i strategien nå. Med dette skrivet ønsker jeg imidlertid å synliggjøre hvilke prioriteringer jeg forutsetter at man både sentralt og regionalt legger til grunn for det videre arbeidet innenfor rammen av den nasjonale strategien. De innspill departementet har mottatt i tilknytning til justeringen av "Landbruk mer enn landbruk" er tatt med i vurderingen. Vi tar sikte på å gjennomføre en større rullering av strategien med oppstart høsten 2006. Jeg vil komme nærmere tilbake til tidspunkt og organisering av dette arbeidet.

Overordnede mål og strategier for næringsutvikling i landbruket

Målet for landbruksrelatert næringsutvikling er å skape lønnsomme arbeidsplasser og å bidra til bosetting og sysselsetting i hele landet.

Jeg ønsker spesielt å understreke at landbrukspolitikken generelt og den landbruksrelaterte næringsutviklingen spesielt, herunder "Landbruk - mer enn landbruk", skal være et verktøy for å nå distriktspolitiske målsettinger.

Lønnsomhetsbegrepet brukes gjennomgående i alle strategiene i "Landbruk - mer enn landbruk". Jeg vil presisere at lønnsomhet for Flertallsregjeringen ikke er ensbetydende med strukturrasjonalisering. God lønnsomhet i det tradisjonelle landbruket er nøkkelen til nyskaping i landbruket generelt. For oss er det et sentralt mål å bedre lønnsomheten og å styrke satsingen på familiebrukene, dvs enkeltbruk med personlig eierskap, der bruket fungerer både som arbeidsplass og bolig. I tillegg skal næringsutviklingsarbeidet også bidra til å opprettholde en variert bruksstruktur hvor deltidslandbruket og kombinasjonsbrukene gis utviklingsmuligheter ut fra målsettingen om levende bygder og et allsidig næringsliv.

Med dette som utgangspunkt vil vi legge til grunn at investeringsvirkemidlene i landbruket fordeles på en slik måte at de bidrar til en variert bruksstruktur. Dette medfører at vi ønsker en fordeling av BU-midler og andre investeringsvirkemidler til flere aktører i forhold til i 2005.

Sentrale satsingsområder i landbruk mer enn landbruk

Jeg støtter opp om de hovedstrategiene som framkommer i kap 6 og satsingsområdene som er skissert i kapittel 7 i "Landbruk - mer enn landbruk". Samtidig må ikke dette forhindre at lønnsomme prosjekter innenfor andre områder kan igangsettes dersom dette kan gi gode resultater lokalt og bidra til et utvidet næringsgrunnlag.

Jeg vil presisere at vi ikke ønsker ensidig vektlegging av effektivisering og strukturrasjonalisering, jf omtale tidligere. Jeg vil videre minne om at man ved tildeling av midler skal legge til grunn en likebehandling mellom ulike selskapsformer.

I henhold til Soria Moria-erklæringen, ønsker vi å prioritere dyrevelferd og å bedre kapitaltilgangen i næringen slik at nye krav til dyrevelferd og fornyelse av driftsapparatet kan imøtekommes. Ordninger må utformes på en slik måte at man samtidig ivaretar målet om mangfold og variasjon i bruksstørrelse. Jeg vil også vise til følgende føring fra protokollen for jordbruksforhandlingene i 2005, som må legges til grunn i videre arbeid:

”Bruk som har behov for å oppgradere eksisterende produksjonskapasitet og foreta tilpassinger til nye krav om hold av husdyr skal likestilles ved tildeling av midler.”

Økologisk landbruk er ikke spesielt omtalt i dokumentet. Regjeringens målsetting om at 15 prosent av matproduksjon og –forbruk skal være økologisk innen 2015, tilsier imidlertid at det er behov for et løft på dette området. Det er derfor viktig at satsingen på økologisk landbruk inkluderes i-, og gjøres til den del av det generelle næringsutviklingsarbeidet.

For meg er det viktig at de ulike strategiene og virkemidlene i landbruket inngår i en større helhet. Jeg vil derfor spesielt peke på at strategier og arbeid på miljø- og næringsutviklingsområdet må sees i sammenheng. ”Landbruk - mer enn landbruk” omfatter satsingsområder som krever samarbeid og koordinering mellom ulike sektorer. Dette gjelder spesielt på områder som reiseliv, bioenergi, Inn på tunet, næringsutvikling i vernede områder og økologisk landbruk. Jeg vil arbeide for å etablere en større grad av interdepartementalt samarbeid innenfor disse viktige områdene.

En målrettet satsing på å unytte regionale fortrinn gir Norge gode forutsetninger for å møte den økende konkurransen i økonomi og næringsliv. Disse målsetningene kan ikke nås uten at landbruket beholder sin kraft som motor i utviklingen av næringslivet og lokalsamfunnene landet rundt. Norsk landbruk må og skal levere produkter som trygg og god mat, grønne tjenester, kulturlandskap og levende bygder. På denne måten oppnår landbruket nødvendig legitimitet i storsamfunnet. En viktig strategi for å sikre utviklingsmulighetene i norsk landbruk, er å videreutvikle verdiskapingsprogrammene for mat, trevirke og reindrift, og stimulere til bruk av bioenergi, nye matprodukter og bygdeutvikling. Vi vil bidra til å definere landbruket bredest mulig, og stimulere til å utvikle stadig nye markeder for produkter fra norsk landbruk. Det er slik vi vil ta hele landet i bruk!

Terje Riis Johansen
Landbruks- og matminister
Februar 2006